

en ret til at købe en del af den indvundne olie eventuelt til en favorpris.

Med hjemmel i § 9 kan der som vilkår for udstedelse af en tilladelse til efterforskning og indvinding af råstoffer fastsættes, at der skal betales visse afgifter m. v. til staten. Som eksempler på afgifter kan nævnes arealafgift, der beregnes på grundlag af størrelsen af det område, der er omfattet af tilladelsen og produktionsafgift, der beregnes på grundlag af mængden af indvundne råstoffer. Herudover kan der bl. a. tænkes fastsat gebyrer og engangsbeløb f. eks. ved meddelelse af tilladelser, igangsætning af produktion m. v. Gennem de nævnte afgifter m. v. vil staten kunne sikre sig en vis andel af indtægterne ved råstofindvinding. Hertil kommer, at der gennem den almindelige selskabsbeskatning og den kommende særbeskatning vil tilflyde det offentlige indtægter i forbindelse med indvindingsvirksomhed her i landet. Se således nedenfor under punkt 5.

Bestemmelserne i § 10 og §§ 14 og 15 har til formål at sikre, at efterforskning og indvinding finder sted på en forsvarlig måde, ligesom det ved hjælp af forudgående godkendelse af igangsætning af indvinding og af produktionens størrelse sikres, at der ved tilrettelæggelsen heraf tages samfundsmæssige hensyn. Der tænkes herved især på hensynet til en planlægning af anvendelsen af ressourcerne, bl. a. som led i den samlede energiplanlægning, hensynet til en rationel anvendelse af behandlings- og transportanlæg samt endelig tilpasningen af produktionen til den samfundsmæssige udvikling.

I tilfælde hvor en forekomst strækker sig ind over flere rettighedshaveres områder, eller hvor flere forekomster bør udnyttes sammen, er der i forslaget §§ 11 og 16 hjemmel til at sikre, at en sådan samordning finder sted.

c. Udover reguleringen af anvendelsen og udnyttelsen af undergrunden og de hertil fornødne anlæg er det fundet nødvendigt, at anlæg af rørledninger kun sker efter tilladelse. På grund af de store investeringer, som anlæg heraf kræver, er det samfundsmæssigt nødvendigt at sikre den bedst mulige udnyttelse og undgå fejlinvesteringer. I forbindelse med en tilladelse efter lovforslagets § 17 kan der stilles krav med hensyn til dimensionering, ejerforhold, benyttelse, linieføring, ret for andre til benyttelse og betaling og afgift til staten.

d. Det foreslås i kap. 5, at staten får ret til at købe indtil halvdelen af hver rettighedshavers løbende produktion af flydende kulbrinter, og der gives regler for fastsættelse af pris- og leverings-

vilkår. Med henblik på at afgøre tvister herom nedsættes et olienævn.

e. Lovforslagets § 23 indeholder bestemmelse om at anvendelse af undergrunden til lagring og andre formål kun må ske efter tilladelse. Baggrunden herfor er, at det bør sikres, at anvendelsen af undergrunden sker ud fra en vurdering af samfundets langsigtede behov, og at udnyttelsestakten herunder rækkefølgen af de forskellige anvendelsesmuligheder sikrer den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne.

f. Kap. 8 indeholder tilsynsbestemmelser, der indebærer en præcisering og modernisering i forhold til de hidtil gældende bestemmelser. Tilsynets opgave er nøje at følge rettighedshavernes aktiviteter for derved at sikre, at såvel forundersøgelser som efterforskning og indvinding tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med samfundets interesser. Det vil herunder blive påset, at vilkår og bestemmelser knyttet til de enkelte tilladelser overholdes af rettighedshavere.

g. I medfør af lovforslagets § 34 er rettighedshaverne forpligtet til at indsende prøver og andre oplysninger til DGU og energistyrelsen. Bestemmelsen har til formål at sikre, at alle oplysninger, der indsamles om undergrunden, og bearbejdnings- og fortolkninger heraf samt prøver afleveres til staten.

Oplysningerne er af afgørende betydning ved tilrettelæggelsen af hvilke områder, der bør udloddes, og ved fastlæggelsen af såvel de generelle som de særlige vilkår i tilladelsen. Oplysningerne er endvidere en forudsætning for, at staten kan foretage den nødvendige kortlægning af undergrunden og dens ressourcer.

Oplysningerne vil normalt være tilgængelige for interesserede efter en vis frist, typisk 5 år efter afleveringen.

5. I lys af de kraftige prisstigninger, der i de seneste år i særlig grad har fundet sted på kulbrinteområdet, er det regeringens hensigt at fremsætte lovforslag i den kommende folketingsamling om en mere tidssvarende beskatning af indtægter ved olie- og gasindvinding med virkning for indtægter indtjent efter 1. januar 1982.

Formålet med den kommende skattelovgivning er at sikre samfundet en betydelig andel af de fortjenester, man i fremtiden må forvente indtjent ved olie- og gasproduktionen på dansk territorium – fortjenester, der ville være ganske ude af niveau med det øvrige erhvervslivs indtjening pr. investeret krone.

En sådan lovgivning vil blive udformet, således at den kommer til at omfatte såvel nuværende som